

**თბილისის სააპელაციო სასამართლო
გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით**

22 მაისი, 2019 წელი
თბილისი

ქალაქ

სამოქალაქო საქმეთა პალატა

მოსამართლე - გელა ქირია

საქმის განხილვის ფორმა - ზეპირი მოსმენის გარეშე

აპელანტები (მოპასუხეები) - ან- ბე-----ი, და--- და-----ი, ერ--- და---
-----ი, მ-----

მოწინ-აღმდეგე მხარე (მოსარჩელე) - ფა--- ხუ-----

მესამე პირი - საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

თავდაპირველი მოპასუხეები - თე---- ლა---, მი---- (და---) არ-----ა

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება – თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 05 დეკემბრის გადაწყვეტილება; ამავე სასამართლოს 2018 წლის 31 ოქტომბრის საოქმო განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის წარმოების გან-ხლების შესახებ

დავის საგანი - უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვა

აპელანტის მოთხოვნ- - გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და სააპელაციო სასამართლოს მიერ ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა; გასაჩივრებული საოქმო

განჩინების გაუქმება;

2. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასკვნებზე მითითება

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნ-წილი:

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 05 დეკემბრის გადაწყვეტილებით, ფა---- ხუ-----ს სარჩელი დაკმაყოფილდა. ან- ბე-----ის, და--- და-----ის, ერ---- და-----ის, მ-----

----- უკანონო მფლობელობიდან გამოთხოვილი იქნ- ქ. თბილისში, ქ. წა-----ს გა-----ი N7--ში მდებარე, N0----- საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული უძრავი ქონება და ქონება თავისუფალ მდგომარეობაში გადაეცა მესაკუთრე ფა---- ხუ-----ს. ამავე გადაწყვეტილებით, ფა---- ხუ-----ს შუამდგომლობა გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებად გადაცემის შესახებ, არ დაკმაყოფილდა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 31 ოქტომბრის საოქმო განჩინებით ფა---- ხუ-----ს წარმომადგენლის მა-- მე---ს საჩივარი დაკმაყოფილდა. გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 30 მაისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და ფა---- ხუ-----ს სარჩელზე გან-ხლდა საქმის წარმოება.

დასკვნები ფაქტობრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

უდავოდ მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები:

2.1. საჯარო რეესტრის ამონ-წერით დადგენილია, რომ ქ. თბილისში, ქე----- წა-----ს გა-----ი N7--ში მდებარე უძრავი ქონება საკადასტრო კოდით N0----- რეგისტრირებულია ფა---- ხუ-----ს საკუთრებად. უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი: სანოტარო წესით 2003 წლის 12 სექტემბერს დამოწმებული სამკვიდრო მოწმობა. ნოტარიუსი ნ. გაგნიძე, რეესტრის N2-232 (ს/ფ 14).

დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები:

2.2. დადგენილია, რომ ქ. თბილისში, ქე----- წა-----ს გა-----ი N7--ში მდებარე N0----- საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ უძრავ ქონებას ფლობენ მოპასუხეები;

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ მოპასუხეებს არ ჰქონდათ წარმოდგენილი იმ გარემოების დამადასტურებელი მტკიცებულებები, რომ მოსარჩელის საკუთრებაში არსებულ ქონებას ფლობდნენ კანონიერად.

დასკვნები სამართლებრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

2.3. დავის გადაწყვეტისას სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 170-ე, 172-ე, 183-ე, 311-ე მუხლებით და აღნიშნა, რომ საჯარო რეესტრის ამონ-წერით დადგენილი იყო, რომ ქ. თბილისში, ქე----- წა-----ს გა-----ი N7--ში მდებარე უძრავი ქონება საკადასტრო კოდით N0----- რეგისტრირებული იყო ფა---- ხუ-----ს საკუთრებად. ხოლო მოპასუხეებს არ ჰქონდათ წარმოდგენილი იმ გარემოების დამადასტურებელი მტკიცებულებები, რომ ფა---- ხუ-----ს საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებას ფლობდნენ კანონიერად.

მესამე პირის - საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს ინფორმაციით დადგენილი იყო, რომ ქ. თბილისში, ქე----- წა-----ს გამზ N7--ში მდებარე უძრავი ქონება არ იყო დევნილთა კომპაქტურად განსახლების ობიექტი. მოპასუხე მარიამულ სტეფლიანი რეგისტრირებული იყო მისამართზე: ქ.თბილისი, ც. და-----ს ქ. კორპ. ე-1 ბინ- N1--, რაც სახელმწიფოსგან გადაეცა საკუთრებაში. მოპასუხე მი----- არ-----ა რეგისტრირებული იყო მისამართზე - დმანისი, ია---- ცუ-----ის ქ.N1-, მოპასუხედ მითითებული დან-რჩენი პირები არ წარმოადგენდნენ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს ბენეფიციარებს. მესამე პირის მითითებით, სადავო ფართში ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა ცხოვრების სამართლებრივი საფუძვლის თაობაზე სამინისტრო ინფორმაციას არ ფლობდა.

ამდენ-დ, დადგენილი იყო, რომ მოსარჩელეს და მოპასუხეებს შორის არ არსებობდა რაიმე სახელშეკრულებო ურთიერთობა, რითაც მოსარჩელე (მესაკუთრე) შეიძლება შეზღუდულიყო მოპასუხეებთან მიმართებაში. ასევე, არ არსებობდა არც კანონისმიერი საფუძველი რაიმე შებოჭვისათვის, კერძოდ, არ დასტურდებოდა, რომ მოპასუხეთაგან იძულებით გადაადგილებული პირები (დევნილები) ჩასახლებულნი იყვნენ სადავო ბინ-ში სახელმწიფოს ნებით და მისივე საკუთრებაში, რაც „იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-14 მუხლის შესაბამისად სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის საფუძველი გახდებოდა.

2.4. სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 168-ე მუხლზე, რომლის მიხედვით, მესაკუთრის პრეტენზიის გამო ნივთის მფლობელობა წყდება, თუ მესაკუთრე მფლობელს წაუყენებს დასაბუთებულ პრეტენზიას.

გამომდინ-რე აღნიშნულიდან, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ფა---- ხუ-----ს სარჩელი უნდა დაკმაყოფილებულიყო.

2.5. ამასთან, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ფა---- ხუ-----ს შუამდგომლობა გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებად გადაცემის შესახებ იყო დაუსაბუთებელი და არ უნდა დაკმაყოფილებულიყო.

3. სააპელაციო საჩივრის საფუძვლები

3.1. აპელანტების მითითებით, სასამართლომ არასწორად დაადგინ-, რომ მოპასუხეებს არ ჰქონდათ წარდგენილი იმ გარემოების დამადასტურებელი მტკიცებულებები, რომ სადავო ქონებას ფლობდნენ კანონიერად.

აპელანტების განმარტებით, ისინი იმ დროიდან (1999-2000 წლიდან) ფლობენ სადავო ქონებას, როდესაც ჯერ კიდევ სახელმწიფო საკუთრებას წარმოადგენდა. მათ თავიანთი რესურსებით მოახდინეს ტერიტორიის გაშენდა და საცხოვრებლად ვარგის მდგომარეობაში მოყვან-. მოპასუხეები ცხორვობდნენ ამ ტერიტორიაზე მაშინდელი მესაკუთრესთან გაფორმებული ზეპირი გარიგების საფუძველზე 30 წლის ვადით.

3.2. აპელანტების მითითებით, სასამართლომ არ გამოიყენ- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 162-ე მუხლი, რომლის თან-ხმად, დაუშვებელია მართლზომიერ მფლობელს მოეთხოვოს ნივთის უკან დაბრუნება.

ვინ-იდან აპელანტები წარმოადგენენ მართლზომიერ მფლობელებს, მოწინ-აღმდეგე მხარეს არ აქვს უფლება მოახდინოს და მოითხოვოს ნივთის გამოთხოვა.

3.3. სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში, ასევე გასაჩივრებულია თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 31 ოქტომბრის საოქმო განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის წარმოების გან-ხლების შესახებ.

აპელანტების განმარტებით, არ არსებობდა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძვლები გათვალისწინებული სსსკ-ის 241-ე, 233-ე და 215-ე მუხლებით.

4. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების

დასაბუთება

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე მუხლის პირველი ნ-წილის თან-ხმად, სააპელაციო სასამართლო ამოწმებს გადაწყვეტილებას სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში ფაქტობრივი და სამართლებრივი თვალსაზრისით. ამავე მუხლის მეორე ნ-წილის შესაბამისად, სამართლებრივი თვალსაზრისით შემოწმებისას სასამართლო ხელმძღვანელობს 393-ე და 394-ე მუხლების მოთხოვნებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 386-ე მუხლის შესაბამისად, თუ სააპელაციო საჩივარი დასაშვებია და საქმე პირველი ინსტანციის სასამართლოს არ უბრუნდება, სააპელაციო სასამართლო თვითონ იღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე. იგი თავისი განჩინებით უარს ამბობს სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე ან გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლით იღებს ახალ გადაწყვეტილებას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე მუხლის საფუძველზე სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც საქმე ხელმეორედ არ წყდება არსებითად, მიიღება განჩინების ფორმით. განჩინება სამოტივაციო ნ-წილის ნ-ცვლად უნდა შეიცავდეს მოკლე დასაბუთებას გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების ან უცვლელად დატოვების შესახებ.

ფაქტობრივი და სამართლებრივი დასაბუთება

სააპელაციო პალატა ეთანხმება და იზიარებს გასაჩივრებული გადაწყვეტილებით დადგენილად მიჩნეულ ფაქტობრივ გარემოებებს, მიუთითებს მათზე და დამატებით აღნიშნ-ვს შემდეგს:

4.1. 18.09.201- წელს მომზადებული ამონ-წერით, უძრავი ქონება, მდებარე, ქ. თბილისში, ქე----- წა-----ს გა-----ი N7- (ს/კ N0-----) წარმოადგენს ფა---- ხუ-----ს საკუთრებას. უფლების წარმოშობის საფუძველია 2003 წლის 12 სექტემბერს სანოტარო წესით დამოწმებული სამკვიდრო მოწმობა. ხოლო, უფლების რეგისტრაციის თარიღია - 06.02.2005 წ. (იხ. ტომი 1; ს/ფ 14; საჯარო რეესტრის ამონ-წერი);

4.2. დადგენილია და სადავო არ არის, რომ ფა---- ხუ-----ს კუთვნილ სადავო უძრავ ქონებას, საკადასტრო კოდით ს/კ N0-----, ფლობენ აპელანტები (მოპასუხეები);

4.3. წინ-მდებარე სასარჩელო განცხადებით, ფა---- ხუ-----ს მოთხოვნ-ს წარმოადგენს, მის საკუთრებაში არსებული სადავო უძრავი ქონების მოპასუხეთა (აპელანტთა) უკანონო მფლობელობიდან გამოთხოვა და მისთვის თავისუფალ მდგომარეობაში დაბრუნება. ამდენ-დ, დავის საგანს

წარმოადგენს მესაკუთრის პრეტენზია არამართლობიერი მფლობელის უკანონო მფლობელობიდან უძრავი ნივთის გამოთხოვის შესახებ.

4.4. ადამიანის უფლება--- ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალში საკუთრების უფლება ფართოდაა განმარტებული და იგი მოიცავს მთელ რიგ ქონებრივ/ფულად უფლებებს, რომელიც საკუთრებიდან გამომდინარეობს. ადამიანის უფლება--- ევროპულმა სასამართლომ საქმეში RYSOVSKYY v. UKRAINE განმარტა, რომ როდესაც სასწორზე დევს საზოგადოებრივი ინტერესი, განსაკუთრებით, როდესაც საქმე ეხება ადამიანის ფუნდამენტალურ უფლებებს, როგორცაა მაგალითად საკუთრების უფლება, საჯარო ხელისუფლება უნდა მოქმედებდეს კეთილსინდისიერების ფარგლებში, სა---ნ-დოდ და, რაც მთავრია, შესაბამისად. (RYSOVSKYY v. UKRAINE, 2012).

ადამიანის უფლება--- ევროპულმა სასამართლომ საქმეში – მარქსი ბელგიის წინ-ლმდეგ განმარტა: „იმის აღიარებით, რომ ყოველ ადამიანს აქვს თავისი საკუთრებით (ქონებით) შეუფერხებელი სარგებლობის უფლება, მუხლი პირველი არსებითად უზრუნველყოფს საკუთრების უფლებას. ეს არის სრულიად ცხადი წარმოდგენა, რომელსაც ტოვებს სიტყვები „საკუთრება“ და „საკუთრების გამოყენება“. (მარქსი ბელგიის წინ-ლმდეგ, ადამიანის უფლება--- ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება გან-ცხ. №6833/74, სტრასბურგი, 1979 წლის 1- ივნისი).

სხვა საქმეზე ევროპული სასამართლო იმეორებს, რომ „საკუთრების ცნებას დამატებითი №1 ოქმის პირველი მუხლის მიხედვით, დამოუკიდებელი მნიშვნელობა აქვს, რომელიც არ შემოიფარგლება ფიზიკური ნივთების ფლობით და ის დამოუკიდებელია ეროვნულ კანონმდებლობაში არსებული ოფიციალური კლასიფიკაციისგან: „საკუთრების“ ცნება არ შემოიფარგლება „არსებული საკუთრებით“, არამედ ის შეიძლება მოიცავდეს აქტივებს, სარჩელების ჩათვლით, რომლებთან დაკავშირებითაც განმცხადებელს შეუძლია გან-ცხადოს, რომ მას გააჩნია, საკუთრების უფლებისა ან ქონებრივი ინტერესის ეფექტური გამოყენების გონივრული და „კანონიერი მოლოდინი“ (იხ. იონერილდიზი თურქეთის წინ-ლმდეგ, დიდი პალატა, №48939/99, § 124, ადამიანის უფლება--- ევროპული სასამართლო 2004-XII და პრინცი ჰანს-ადამ II ლიხტენშტეინი გერმანიის წინ-ლმდეგ; დიდი პალატა, N42527/98, § 83, ადამიანის უფლება--- ევროპული სასამართლო 2001-VIII).

სააპელაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 170-ე მუხლის პირველი ნ-წილის თან-ხმად, მესაკუთრეს შეუძლია, კანონისმიერი ან სხვაგვარი, კერძოდ, სახელშეკრულებო შებოჭვის ფარგლებში თავისუფლად ფლობდეს და სარგებლობდეს ქონებით

(ნივთით), არ დაუშვას სხვა პირთა მიერ ამ ქონებით სარგებლობა, განკარგოს იგი, თუკი ამით არ ილახება მეზობლების ან სხვა მესამე პირთა უფლებები, ანდა, თუ ეს მოქმედება არ წარმოადგენს უფლების ბოროტად გამოყენებას. ამავე კოდექსის 172-ე მუხლის პირველი ნ-წილის მიხედვით, მესაკუთრეს შეუძლია მფლობელს მოსთხოვოს ნივთის უკან დაბრუნება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა მფლობელს ჰქონდა ამ ნივთის ფლობის უფლება.

არამფლობელი მესაკუთრის მიერ უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვის მართლზომიერებისთვის უნდა არსებობდეს შემდეგი წინ-პირობები: ა) მოსარჩელე უნდა იყოს მესაკუთრე, ბ) მოპასუხე უნდა იყოს ნივთის მფლობელი და გ) მოპასუხეს არ უნდა ჰქონდეს ამ ნივთის ფლობის უფლება.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ ფა---- ხუ----- წარმოადგენს სადავო უძრავი ქონების მესაკუთრეს, რაც დასტურდება საქმეში წარმოდგენილი ამონ-წერით საჯარო რეესტრიდან, რომლის მიმართაც, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 312-ე მუხლის თან-ხმად, მოქმედებს უტყუარობისა და სისრულის პრეზუმფცია, ე.ი. რეესტრის ჩან-წერები ითვლება სწორად, ვიდრე არ დამტკიცდება მათი უზუსტობა.

პალატა აღნიშნ-ვს, რომ მოსარჩელის მიერ საკუთრების უფლების უკანონოდ მოპოვების ფაქტი მოპასუხეებს შესაბამისი მტკიცებულების წარმოდგენის გზით არ დაუდასტურებიათ **(სადავოდ არ გაუხდიათ სადავო უძრავ ქონებაზე მოსარჩელის საკუთრების უფლების წარმოშობის საფუძველი - 2003 წლის 12 სექტემბერს სანოტარო წესით დამოწმებული სამკვიდრო მოწმობა, სარჩელის ან/და შეგებებული სარჩელის შეტანის გზით)**. ასევე, დადგენილია, რომ მოპასუხეები არიან სადავო უძრავი ქონების მფლობელები, თუმცა, სსსკ-ის მე-4 და 102-ე მუხლების შესაბამისად, მათ ვერ შეძლეს თავიანთი წილი მტკიცების ტვირთის რეალიზება და სასამართლოსათვის იმ მტკიცებულებების წარდგენ-, რომლითაც დადასტურდებოდა სადავო ნივთზე მათი მფლობელობის მართლზომიერება.

4.5. აპელანტები სადავო ნივთზე მათი მფლობელობის მართლზომიერების კუთხით მიუთითებს იმ გარემოებაზე, რომ ისინი ხანგრძლივი დროის განმავლობაში, 1999-2000 წლიდან ფლობენ ქონებას, კერძოდ, იმ დროიდან, როდესაც უძრავი ქონება ჯერ კიდევ სახელმწიფოს საკუთრებას წარმოადგენდა. მათ თავიანთი რესურსებით მოახდინეს ტერიტორიის გაწმენდა და საცხოვრებლად ვარგის მდგომარეობაში მოყვან-. მითითებულ ტერიტორიაზე ასევე ცხოვრობენ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებული პირები, რომელთა ნ-წილი სახელმწიფომ ბინებში შეასახლა.

4.6. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, დევნილი ოჯახი არის განცალკევებულ საცხოვრებელ ფართობზე მუდმივად მცხოვრებ, ნ-თესაური ან არან-თესაური კავშირის მქონე პირთა წრე, რომლებსაც აქვთ დევნილის სტატუსი (ოჯახის წევრი შეიძლება იყოს არადევნილი პირიც) და რომლებიც ერთობლივად ეწევიან შინ-სამეურნეო საქმიანობას (ოჯახი შეიძლება იყოს ერთსულიანი). ამავე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის თან-ხმად, დევნილის რეგისტრაციის ადგილი არის სამინისტროში არსებულ დევნილთა მონ-ცემთა ბაზაში აღნიშნული დევნილის საცხოვრებელი ადგილი, სადაც იგი დევნილობის პერიოდში დარეგისტრირდა, მიუხედავად ამ ადგილის საკუთრების ფორმისა. ხოლო „ე“ ქვეპუნქტით, დევნილის ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილი არის დევნილის მიერ დევნილობის პერიოდში არჩეული საცხოვრებელი ადგილი, სადაც იგი რეგისტრაციის გარეშე ფაქტობრივად ცხოვრობს.

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „პ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მართლზომიერ მფლობელობაში გადაცემული საცხოვრებელი ფართობი არის საცხოვრებელი ფართობი, სადაც დევნილი/დევნილი ოჯახი მესაკუთრის თანხმობის საფუძველზე, მონ-ცემთა ბაზის მიხედვით რეგისტრირებულია ან რეგისტრაციის გარეშე ფაქტობრივად ცხოვრობს.

სსსკ-ის 4.1. მუხლის თან-ხმად, სამართალწარმოება მიმდინ-რეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თან-ბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონვე განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძველად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. ამავე კოდექსის 102.1. მუხლის თან-ხმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ხოლო, მე-3 ნ-წილით, საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თან-ხმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით.

მოცემულ შემთხვევაში, აპელანტები ვერ ადასტურებენ, რომ ისინი, როგორც იძულებით გადაადგილებული პირები (დევნილები) ჩასახლებული არიან სადავო ბინ-ში სახელმწიფოს ნებით. აღნიშნულის საწინ-აღმდეგოდ, კი საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან

დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს ინფორმაციით დასტურდება, რომ ქ. თბილისში, ქე----- წა-----ს გამზ N7-- ში მდებარე უძრავი ქონება არ არის დევნილთა კომპაქტურად განსახლების ობიექტი. ამასთან, დადგენილია, რომ მოპასუხე მარიამულ სტეფლიანი რეგისტრირებულია მისამართზე: ქ. თბილისი, ც. და-----ს ქ. კორპ. ე-1 ბინ- N1--, რაც სახელმწიფოსგან გადაეცა საკუთრებაში. მოპასუხე მი----- არ-----ა რეგისტრირებულია მისამართზე - დმანისი, ია---- ცუ-----ის ქ. N1-. მოპასუხედ მითითებული დან-რჩენი პირები კი არ წარმოადგენენ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს ბენეფიციარებს. სამინისტროს მითითებით, სადავო ფართში ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა ცხოვრების სამართლებრივი საფუძვლის თაობაზე სამინისტრო ინფორმაციას არ ფლობს.

4.7. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, იძულებით გადაადგილებულ პირად – დევნილად ითვლება საქართველოს მოქალაქე ან საქართველოში სტატუსის მქონე მოქალაქეობის არმქონე პირი, რომელიც იძულებული გახდა დაეტოვებინ- მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი იმ მიზეზით, რომ უცხო ქვეყნის მიერ ტერიტორიის ოკუპაციის, აგრესიის, შეიარაღებული კონფლიქტის, საყოველთაო ძალადობის ან/და ადამიანის უფლებების მასობრივი დარღვევის გამო საფრთხე შეექმნ- მის ან მისი ოჯახის წევრის სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას ან თავისუფლებას ან/და ზემოაღნიშნული მიზეზის გათვალისწინებით შეუძლებელია მისი მუდმივ საცხოვრებელ ადგილზე დაბრუნება.

ამავე კანონის მე-14 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, ამ კანონის მე-6 მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული მიზეზის აღმოფხვრამდე ან დევნილის გრძელვა----- საცხოვრებელით უზრუნველყოფამდე დევნილს არ ასახლება მის მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული საცხოვრებელი ფართობიდან, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც: ა) დევნილთან ფორმდება წერილობითი შეთანხმება მის მიერ დაკავებული ფართობის სან-ცვლოდ მისი სა---ნ-დო ფულადი ან სხვა სახის დახმარებით უზრუნველყოფის თაობაზე; ბ) დევნილს გამოეყოფა შესაბამისი საცხოვრებელი ფართობი, რომლითაც არ გაუარესდება მისი საყოფაცხოვრებო პირობები; გ) ხდება სტიქიური ან სხვა მოვლენ-, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას და რეგულირდება საერთო წესით.

მოცემულ შემთხვევაში, საქმის მასალებით არ დასტურდება, რომ მოპასუხეთაგან იძულებით გადაადგილებული პირები (დევნილები)

ჩასახლებული არიან სადავო ბინ-ში სახელმწიფოს ნებით და მისივე საკუთრებაში, რაც „იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-14 მუხლის შესაბამისად სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის საფუძველი გახდებოდა.

ამასთან, საქმის მასალებით არ დგინდება, რომ მოსარჩელეს და დან-რჩენ მოპასუხეებს (არადევნილ) შორის არსებობს რაიმე სახელშეკრულებო ან/და კანონიერი საფუძველი რითაც მოსარჩელე (მესაკუთრე) შეიძლება შეიზღუდოს მოპასუხეებთან მიმართებაში.

4.8. სსკ-ის 168-ე მუხლის თან-ხმად, მესაკუთრის პრეტენზიის გამო, ნივთის მფლობელობა წყდება, თუ მესაკუთრე მფლობელს წაუყენებს დასაბუთებულ პრეტენზიას. ამდენ-დ, ვინ-იდან, გამოიკვეთა სსკ-ის 172-ე მუხლის პირველი ნ-წილით გათვალისწინებული სამართლებრივი შედეგის განმაპირობებელი ყველა წინ-პირობა, მოსარჩელეს უფლება ჰქონდა, ნივთის მისთვის გადაცემა მოეთხოვა **(სუს №ას-1082-1039-2016, 2017 წლის 14 თებერვლის განჩინება; №ას-1043-1004-2016, 2016 წლის 12 დეკემბრის განჩინება; № ას-901-867-2016, 2016 წლის 9 დეკემბრის განჩინება; № ას-750-7-8-2016, 2016 წლის 1- ოქტომბრის განჩინება; №ას- 3-3-2016, 2016 წლის 9 მარტის განჩინება, №ას-1032-952-2017 2017 წლის 17 ოქტომბრის განჩინება, №ას-1-75-1295-2017 2017 წლის 22 დეკემბრის განჩინება).**

სააპელაციო პალატა განმარტავს, რომ ვინდიკაციური სარჩელის საფუძველიანობაზე მსჯელობისას სასამართლო შემოიფარგლება იმ გარემოების გამორკვევით, გააჩნია თუ არა მოსარჩელეს საკუთრების უფლება სადავო უძრავ ნივთზე. შესაბამისად, ამგვარი წარმოების ფარგლებში მესაკუთრის მიერ საკუთრების მოპოვების კანონიერების შემოწმება **(მოპასუხის მხრიდან შეგებებული სარჩელის შეტანის გარეშე)** სასამართლოს კომპეტენციას სცდება.

4.9. ამდენ-დ, ვინ-იდან სახეზე იყო საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 170-172-ე მუხლებით გათვალისწინებული ყველა წინ-პირობები, საქალაქო სასამართლომ მართებულად მიიჩნია, რომ მოპასუხეთა უკანონო მფლობელობიდან გამოთხოვილი უნდა ყოფილიყო სადავო უძრავი ნივთი, და გამოთავისუფლებულ მდგომარეობაში გადაცემოდა მესაკუთრეს ფა----ხუ-----ს.

4.10. საქართველოს სსკ-ის 377.3 მუხლის თან-ხმად, სააპელაციო სასამართლოს განხილვის საგანი შეიძლება იყოს აგრეთვე სასამართლოს ის განჩინებები, რომლებიც გამოტანილია საქმის პირველ ინსტანციაში განხილვასთან დაკავშირებით და რომლებიც წინ უსწრებს სასამართლო გადაწყვეტილების გამოტან-ს, იმისაგან დამოუკიდებლად, დასაშვებია თუ არა მათ მიმართ კერძო საჩივრის შეტან-.

როგორც აღინიშნ-, სააპელაციო საჩივრით აპელანტი ასევე ასაჩივრებს

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 31 ოქტომბრის საოქმო განჩინებას, რომლითაც ფა---- ხუ-----ს წარმომადგენლის მა-- მე----ს საჩივარი დაკმაყოფილდა. გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 30 მაისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და ფა---- ხუ-----ს სარჩელზე გან-ხლდა საქმის წარმოება.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 241-ე მუხლის თან-ხმად, დაუსწრებელი გადაწყვეტილება უნდა გაუქმდეს და საქმის განხილვა გან-ხლდეს, თუ არსებობს 233-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლები, ან თუ მხარის გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო სხვა საპატიო მიზეზით, რომლის შესახებაც მას არ შეეძლო თავის დროზე ეცნობებინ-სასამართლოსათვის. ამავ კოდექსის 240-ე მუხლის მე-2 ნ-წილის თან-ხმად, თუ არ არსებობს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი, სასამართლოს გამოაქვს განჩინება საჩივრის დაუკმაყოფილებლობისა და დაუსწრებელი გადაწყვეტილების ძალაში დატოვების შესახებ.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 233-ე მუხლის პირველი ნ-წილის თან-ხმად, დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტან-დაუშვებელია თუ: ა) გამოუცხადებელი მხარე მოწვეული არ იყო ამ კოდექსის 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით, ბ) სასამართლოსათვის ცნობილი გახდა, რომ ადგილი ჰქონდა დაუძლეველ ძალას ან სხვა მოვლ---ბს, რომელსაც (რომლებსაც) შეეძლო ხელი შეეშალა სასამართლოში მხარის დროულად გამოცხადებისათვის; გ) გამოუცხადებელ მხარეს დროულად არ ეცნობა საქმის ფაქტობრივი გარემოებები; დ) არ არსებობს სარჩელის აღძვრის წინ-პირობები.

დადგენილია, რომ მოსარჩელე მხარე გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძვლად მიუთითებდა იმ გარემოებაზე, რომ არსებობდა სასამართლო სხდომაზე მისი წარმომადგენლის გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზი, კერძოდ, წარმომადგენლის არასრულწლოვანი შვილები აპრილი-მაისის თვეში იმყოფებოდნენ ავად, ხოლო, 2018 წლის 30 მაისს - ექიმთან ვიზიტზე.

იმ გარემოება--- ჩამონ-თვალს, რომლებიც შეიძლება მიჩნეულ იქნეს სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზად განსაზღვრავს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 215-ე მუხლის მესამე ნ-წილი, რომლის მიხედვით, ასეთ მიზეზად შეიძლება ჩაითვალოს მხარის მიერ შუამდგომლობისა და განცხადების წარმოდგენის შეუძლებლობა, რაც გამოწვეულია ავადმყოფობით, ახლო ნ-თესავის გარდაცვალებით ან სხვა განსაკუთრებული ობიექტური გარემოებით,

რომელიც მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით შეუძლებელს ხდის სასამართლო პროცესზე გამოცხადებას ან/და შუამდგომლობისა და განცხადების წარდგენ-ს. ავადმყოფობა დადასტურებულ უნდა იქნეს სამედიცინო დაწესებულების ხელმძღვანელის მიერ ხელმოწერილი დოკუმენტით, რომელიც პირდაპირ მიუთითებს სასამართლო პროცესზე გამოცხადების შეუძლებლობაზე.

პალატა აღნიშნ-ვს, რომ საქართველოს სსკ-ის 215-ე მუხლის მე-3 ნ-წილით რეგლამენტირებული „საპატიო მიზეზის“ მტკიცების ტვირთი, ამავე კოდექსის 102-ე მუხლის შესაბამისად, ეკისრება საჩივრის ავტორს. ამასთან, ისეთ დროს, როდესაც საპატიო მიზეზად აპელანტი უთითებს ავადმყოფობაზე, მან ეს გარემოება უნდა დაადასტუროს სამედიცინო დაწესებულების ხელმძღვანელის მიერ ხელმოწერილი დოკუმენტით, რომელიც პირდაპირ მიუთითებს სასამართლო პროცესზე გამოცხადების შეუძლებლობაზე.

საკასაციო სასამართლომ 16.03.2018 წლის განჩინებით, საქმეზე №ას-37-37-2018, განმარტა, რომ კანონის აღნიშნული დან-წესი ადგენს, რომ სასამართლო უფლებამოსილია, მხარის მიერ კონკრეტული საპროცესო მოქმედების შესრულებლობა ჩათვალოს საპატიოდ, თუკი აღნიშნული მოქმედება მან ვერ შეასრულა ავადმყოფობის გამო. ამ შემთხვევაში ისევე, როგორც ზოგადად სამოქალაქო სამართალწარმოებისას, მხარეს ეკისრება სადავო გარემოების მტკიცების ტვირთი. მეტიც, კანონის ზემოაღნიშნული დან-წესი პირდაპირ განსაზღვრავს, თუ რა მტკიცებულებით უნდა დადასტურდეს მხარის ავადმყოფობის ფაქტი და ასეთად მიიჩნეოს სამედიცინო დოკუმენტს, რომელიც: ა) ხელმოწერილია სამედიცინო დაწესებულების ხელმძღვანელის მიერ; ბ) პირდაპირ მიუთითებს მხარის შეუძლოდ ყოფნაზე კონკრეტული დროის მონ-კვეტში (რომლის განმავლობაშიც უნდა შესრულებულიყო სადავო საპროცესო მოქმედება); გ) ასახავს პაციენტის ჯანმრთელობის იმგვარ გაუარესებას, რაც გამორიცხავს საპროცესო მოქმედების შესრულების შესაძლებლობას. (სუსგ 25.11.2017წ. საქმე №ას-1078-998-2017).

მოცემულ შემთხვევაში, პალატა მიუთითებს საჩივრის ავტორის მიერ საქმეში წარმოდგენილ ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ ცნობებზე და შპს „სმს „აფხაზეთის“ დირექტორის წერილობით განმარტებაზე, რომლითაც დასტურდება, რომ აპრილი-მაისის თვეში მა-- მე---ს შვილებს აღენიშნებოდათ სხვადასხვა ჯანმრთელობის პრობლემები, ხოლო, შემდეგ, 2018 წლის 30 მაისს, სამედიცინო დაწესებულებაში, სხვადასხვა ჩვენებებით, მა-- მე---ს შვილები მიყვანილი ჰყავდა ექიმთან ვიზიტზე (ტომი 3; ს/ფ 106-114). პალატა მითითებულ მტკიცებულებას, გარდა საქართველოს სსკ-ის 215-ე მუხლისა, ასევე, აფასებს საქართველოს სსკ-ის

105-ე მუხლის (1. სასამართლოსათვის არა---არ მტკიცებულებას არა აქვს წინ-სწარ დადგენილი ძალა. 2. სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინ-განი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნ- საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. 3. მოსაზრებები, რომლებიც საფუძვლად უდევს სასამართლოს შინ-გან რწმენ-ს, უნდა აისახოს გადაწყვეტილებაში) კონტექსტში და მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი მტკიცებულებებით საჩივრის ავტორმა დაადასტურა ის გარემოება, რომ მოსარჩელის წარმომადგენლის მიერ სასამართლო პროცესზე გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო საპატიო მიზეზით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 241-ე მუხლის თან-ხმად, დაუსწრებელი გადაწყვეტილება უნდა გაუქმდეს და საქმის განხილვა გან-ხლდეს, თუ არსებობს 233-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლები, ან თუ მხარის გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო სხვა საპატიო მიზეზით, რომლის შესახებაც მას არ შეეძლო თავის დროზე ეცნობებინ-სასამართლოსათვის.

ამდენ-დ, იმის გათვალისწინებით, რომ არსებობდა გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზი, პირველი ინსტანციის სასამართლო, სსკ-ის 241-ე მუხლის საფუძველზე, ვალდებული იყო გაეუქმებინ- დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და განეახლებინ- საქმის განხილვა.

5. შემაჯამებული სასამართლო დასკვნ-

5.1. პალატას მიაჩნია, რომ სააპელაციო საჩივრებში მითითებული გარემოებები არ ქმნიან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე, 394-ე მუხლებით გათვალისწინებულ შემადგენლობას და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების პროცესუალურ-სამართლებრივ საფუძვლებს, შესაბამისად, პალატა ეთანხმება გასაჩივრებულ გადაწყვეტილებას და ასკვნის, რომ იგი უცვლელად უნდა იქნეს დატოვებული.

6. საპროცესო ხარჯები

6.1. აპელანტების მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი უნდა დარჩეს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

**სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატამ
და ა ა დ გ ი ნ ა:**

1. ან- ბე-----ის, და---- და-----ის, ერ----- და-----ის, მ-----

სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. უცვლელად დარჩეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 05 დეკემბრის გადაწყვეტილება და ამავე სასამართლოს 2018 წლის 31 ოქტომბრის საოქმო განჩინება;

3. აპელანტების მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი დარჩეს სახელმწიფო ბიუჯეტში;

4. განჩინება შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით საქართველოს უზენესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში განჩინების სარეზოლუციო ნ-წილის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით, დასაბუთებული განჩინების ასლის ჩაბარებიდან 21 დღის ვადაში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის მეშვეობით;

5. განჩინების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება განჩინების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია განჩინების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია, განჩინების სარეზოლუციო ნ-წილის გამოცხადებიდან არა უადრეს მე-20 და არა უგვიანეს 30-ე დღისა, გამოცხადდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოში და ჩაიბაროს განჩინების ასლი. წინ-აღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება განჩინების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენ-დაუშვებელია.

მოსამართლე:

გელა ქირია